

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 401/08-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., súdneho exekútora, K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Úradu vlády Slovenskej republiky vo veci č. 1473-8/2008/IP-52/OPS a postupom Ministerstva financií Slovenskej republiky vo veci č. MF/13615/2008-152 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2008 doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M., súdneho exekútora, K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Úradu vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“) vo veci č. 1473-8/2008/IP-52/OPS a postupom Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) vo veci č. MF/13615/2008-152, ktorou žiadal vydať tento nález:

„Právo sťažovateľa na inú právnu ochranu zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR, postupom Úradu vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii vo veci sp. zn. 1473-8/2008/IP-52/OPS bolo porušené.

Právo sťažovateľa na inú právnu ochranu zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR, postupom Ministerstva financií Slovenskej republiky vo veci sp. zn. MF/13615/2008-152 bolo porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Úradu vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii, aby vo veci vedenej na Úrade vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii pod sp. zn. 1473-8/2008/IP-52/OPS porušovať namietané práva sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Ministerstvu financií Slovenskej republiky, aby vo veci vedenej na Ministerstve financií Slovenskej republiky vo veci sp. zn. MF/13615/2008-152 porušovať namietané práva sťažovateľa.

Odporcovia sú povinní nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

Z podanej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ doručil 10. marca 2008 Daňovému riaditeľstvu Slovenskej republiky (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) podanie z 5. marca 2008 označené ako „Sťažnosť – porušenie individuálnych a subjektívnych práv daňového subjektu orgánom verejnej správy nečinnosťou a nesprávnou činnosťou (od doručenia žiadosti o obnovu konania proti rozhodnutiu DR SR č. j. I/223/369-22360/2007/991545-r zo dňa 27. 3. 2007)“. V tomto podaní sťažovateľ uviedol, že 19. júla 2007 doručil daňovému riaditeľstvu žiadosť o obnovu konania proti jeho rozhodnutiu č. j. I/223/369-22360/2007/991545-r z 27. marca 2007, čím sa začalo daňové konanie o obnovu pôvodného konania. Hoci bolo daňové riaditeľstvo povinné rozhodnúť o tomto návrhu sťažovateľa v zákonnej lehote, nestalo sa tak. Daňové riaditeľstvo rozhodlo rozhodnutím č. j. I/223/3969/66783/2007/991545-r z 24. augusta 2007 o prerušení konania a toto rozhodnutie doručilo sťažovateľovi 19. septembra 2007. Tento postup považuje sťažovateľ za protiprávny, pretože dôvodom prerušenia konania bolo iba to, že daňové riaditeľstvo žiadalo ministerstvo financií o stanovisko k výkladu zákona, čo je nie je spôsobilý dôvod na prerušenie konania. Hoci ministerstvo financií doručilo daňovému riaditeľstvu požadované stanovisko 30. augusta 2007, daňové riaditeľstvo o návrhu

sťažovateľa na obnovu konania nerozhodlo počas zostávajúcej časti lehoty na rozhodnutie a nepožiadalo ani o predĺženie lehoty na rozhodnutie ministerstvo financií. Daňové riaditeľstvo výzvou č. j. I/223/3969/78218/07 zo 16. októbra 2007 vyzvalo sťažovateľa na zaplatenie správneho poplatku 500 Sk, ktorý tento správny poplatok zaplatil kolkovými známkami nalepenými na podaní adresovanom daňovému riaditeľstvu a podanie doručil daňovému riaditeľstvu v určenej lehote. Súčasne však požiadal o vrátenie preplatku na správnom poplatku, pretože podľa jeho názoru zo žiadosti o obnovu konania sa správny poplatok neplatí. Pritom v období od 31. augusta 2007 do 16. októbra 2007 daňové riaditeľstvo nekonalo vôbec. O návrhu sťažovateľa na obnovu konania rozhodlo daňové riaditeľstvo rozhodnutím č. j. I/223/3969-85260/2007/991545-r z 30. novembra 2007 tak, že návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietlo.

Sťažovateľovo podanie z 5. marca 2008 označené ako „*Sťažnosť – porušenie individuálnych a subjektívnych práv daňového subjektu orgánom verejnej správy nečinnosťou a nesprávnou činnosťou (od doručenia žiadosti o obnovu konania proti rozhodnutiu DR SR č. j. I/223/369-22360/2007/991545-r zo dňa 27. 3. 2007)*“ daňové riaditeľstvo vybavilo tak, že ho listom č. j. I/132/5103-25999/08/Fre Sť č. 23/08 z 12. marca 2008 postúpilo ministerstvu financií. V tomto liste daňové riaditeľstvo uviedlo, že predmetom sťažnosti je konanie o žiadosti sťažovateľa o povolenie obnovy konania, ktorá bola zamietnutá rozhodnutím podpísaným generálnym riaditeľom daňového riaditeľstva, a preto v súlade so zákonom č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“), keďže sťažnosť smeruje proti generálnemu riaditeľovi daňového riaditeľstva ako vedúcemu orgánu verejnej správy, bolo ju potrebné postúpiť ministerstvu financií ako príslušnému orgánu.

Ministerstvo financií listom č. j. MF/13615/2008-152 z 20. marca 2008 podanie vrátilo sťažovateľovi. V tomto liste odôvodnilo vrátenie podania sťažovateľovi tým, že jeho podanie nepovažuje za sťažnosť, keďže sťažovateľ ako súdny exekútor je orgánom verejnej správy a podanie orgánu verejnej správy nie je sťažnosťou.

Sťažovateľ podaním z 25. apríla 2008 požiadal o kontrolu spôsobu vybavenia svojho podania z 5. marca 2008 ministerstvom financií úrad vlády, tvrdil, že jeho podanie bolo sťažnosťou a ministerstvo financií postupovalo pri jej prijatí, evidovaní a vybavení

nesprávne. Požiadal úrad vlády, aby vykonal kontrolu spôsobu vybavenia jeho sťažnosti ministerstvom financií, aby boli prijaté opatrenia a aby bola jeho sťažnosť riadne vybavená.

Úrad vlády oznámil sťažovateľovi listom z 23. mája 2008 č. j. 1473-8/2008/IP-52/OPS doručeným sťažovateľovi 26. mája 2008, že jeho podanie postúpil ministerstvu financií. Poukázal na vecnú pôsobnosť úradu vlády v oblasti vybavovania sťažností, ktorá je ustanovená v zákone č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole v štátnej správe“) a zdôraznil, že podanie sťažovateľa smeruje proti postupu oddelenia sťažností ministerstva financií, v dôsledku čoho úrad vlády nie je vecne príslušný na vykonanie kontroly v tomto prípade. Vecne príslušným v zmysle § 1 ods. 1 písm. b) zákona o kontrole v štátnej správe v tomto prípade na vykonanie kontroly je ministerstvo financií, ktoré v zmysle § 7 ods. 1 zákona o kontrole v štátnej správe kontroluje aj vybavovanie sťažností, a toto prešetruje v rámci systému vnútornej kontroly. Kontrolu, ktorej vykonania sa sťažovateľ dožaduje, vykonáva v orgánoch verejnej správy vedúci alebo ním poverená osoba. Z týchto dôvodov postúpil úrad vlády podanie sťažovateľa na vybavenie ministerstvu financií s tým, že o výsledku vybavenia bude ministerstvo financií informovať sťažovateľa i úrad vlády.

Sťažnosť ústavnému súdu odôvodnil sťažovateľ tým, že k porušeniu jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy došlo ministerstvom financií aj úradom vlády preto, že sťažovateľ sa domáhal svojím podaním z 5. marca 2008 zákonom o sťažnostiach predpísaným spôsobom svojho práva a bolo povinnosťou ministerstva financií i úradu vlády sa podaním sťažovateľa zaoberať tak, ako im to predpisuje zákon o sťažnostiach. Z obsahu sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľ je toho názoru, že jeho podanie z 5. marca 2008 malo byť považované za sťažnosť, ako také malo byť aj vybavené a sťažovateľ mal byť o jeho vybavení vyrozumený. Sťažnosť sťažovateľa tak dosiaľ nebola vybavená postupom predpísaným zákonom o sťažnostiach. Dôvodom nevybavenia sťažnosti bola skutočnosť, že sťažovateľ je súdnym exekútorom, ktorý však svoje podanie z 5. marca 2008 nedoručil daňovému riaditeľstvu ako súdny exekútor, nesťažoval sa na porušenie svojich práv ako súdny exekútor, ale ako daňový subjekt. Žiadne ustanovenie zákona o sťažnostiach pritom

nevyklučuje, aby fyzická osoba, ktorá má postavenie verejného činiteľa v inom konaní, v ktorom jej práva a povinnosti nie sú definované jej postavením súdneho exekútora, nemohla využívať prostriedky ochrany, ktoré zákon každému účastníkovi konania priznáva, keď základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky každému bez ohľadu na iné právne postavenie a nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať, čo vyplýva z čl. 12 ods. 2 ústavy. Úrad vlády v rozpore s obsahom jemu doručeného podania neskontroloval vybavenie sťažnosti ministerstvom financií a odkázal sťažovateľa práve na tento orgán. Tým úrad vlády odmietol vykonať kontrolu vybavenia sťažnosti napriek tomu, že je jediným orgánom, v pôsobnosti ktorého je kontrola vybavovania sťažností ministerstvom financií. Úrad vlády znemožnil takto sťažovateľovi domôcť sa jeho práva a nevybavil jeho sťažnosť predpísaným spôsobom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal zásah do ním označeného základného práva, ktorý mal byť spôsobený ministerstvom financií a úradom vlády tým, že ministerstvo financií jeho podanie z 5. marca 2008 nevybavilo riadne a o jeho podaní z 25. apríla 2008 úrad vlády nekonal, hoci bol povinný preskúmať postup ministerstva financií, čo však dosiaľ neurobil, a preto zásah do práv sťažovateľa trvá.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť ústavný súd odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia, opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

V danom prípade bol sťažovateľovi doručený list ministerstva financií, ktorým bol vyrozumený o spôsobe vybavenia jeho sťažnosti, ako to vyplýva z fotokópie predloženej sťažovateľom, ústavnému súdu s vyznačeným údajom o dni doručenia, 10. apríla 2008 a sťažnosť ústavnému súdu podal sťažovateľ 28. júla 2008. Teda zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v citovanom ustanovení.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 250v ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Sťažnosť smerujúcu proti postupu úradu vlády v konaní vedenom pod sp. zn. 1473-4/2008/IP-52/OPS ústavný súd posudzoval ako neprípustnú, prípadne ju mohol posudzovať z hľadiska nedostatku právomoci ústavného súdu.

Z ustanovenia už citovaného § 250v OSP vyplýva, že sťažovateľ mohol požiadať o ochranu označených práv podľa ústavy všeobecný súd v rámci správneho súdnictva podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, keďže považuje opatrenie úradu za také, ktoré ho ukrátilo na jeho právach tým, že úrad sa nezaoberal vecne obsahom jeho sťažnosti.

Ak sťažovateľ takto nepostupoval a správnu žalobu v zákonnej lehote nepodal, potom nevyčerpal účinný právny prostriedok daný mu zákonom na ochranu jeho základného práva. Zároveň v takomto prípade neprichádzal do úvahy ani postup podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde, keďže sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukázal), že by k nevyčerpaniu účinného právneho prostriedku došlo z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Pokiaľ sťažovateľ správnu žalobu v zákonnej lehote podal (prípadne ak by mu zákonná lehota na podanie žaloby neuplynula), potom nie je daná v tejto veci právomoc ústavného súdu. Ako to totiž vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a základných slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. V danom prípade právomoc poskytnúť ochranu mal všeobecný súd v rámci správneho súdnictva, čím je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva garantovaného čl. 46 ods. 1 v spojitosti s čl. 12 ods. 2 ústavy, treba konštatovať, že sťažovateľ sa nedomáhal na príslušnom súde ochrany svojho označeného práva, opak netvrdí ani v sťažnosti. Keďže sťažovateľ namietal, že postupom úrady vlády došlo k porušeniu jeho označeného základného práva, a keďže proti nečinnosti, resp. inému porušeniu jeho práva orgánmi verejnej správy poskytujú ochranu všeobecné súdy v rámci správneho súdnictva (II. ÚS 136/02), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto jej časti po predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Nedostatok právomoci ústavného súdu zaoberať sa sťažnosťou sťažovateľa nemožno odstrániť.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2008